

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

PADOME

EIROPAS KOMISIJA

Padomes un Komisijas 2012. gada kopīgais ziņojums par to, kā tiek īstenots atjauninātais regulējums Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010–2018)

(2012/C 394/03)

1. IEVADS

Padomes Rezolūcijā par atjauninātu regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010–2018) ⁽¹⁾, kas tiek dēvēts arī par “ES jaunatnes stratēģiju”, noteikts, ka katra triju gadu cikla beigās izstrādājams ES ziņojums par jaunatni, kuram būtu divi mērķi, proti, novērtēt gūtos panākumus un kalpot par pamatu prioritāšu noteikšanai nākamajam darba ciklam.

Šā kopīgā ES ziņojuma par jaunatni projektam ir pievienoti divi Komisijas dienestu darba dokumenti – vienā ir sniegts pārskats par jauniešu situāciju Eiropas Savienībā, un otrā analizēti pasākumi, kas veikti saskaņā ar atjaunināto regulējumu.

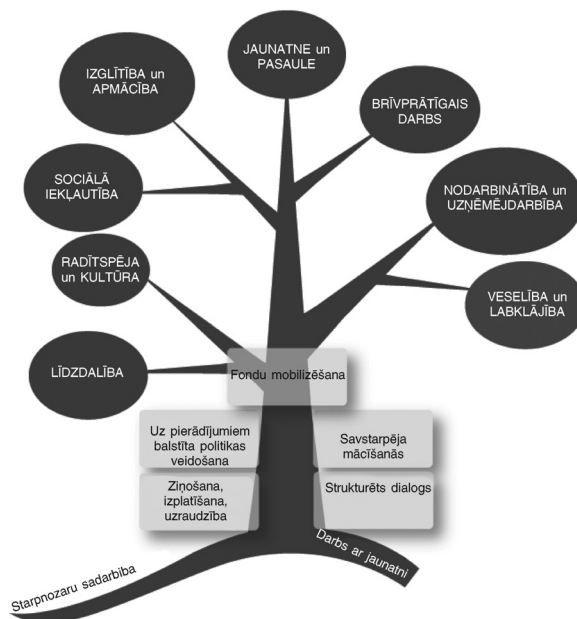
2. KĀ TIEK ĪSTENOTS ATJAUNINĀTAIS REGULĒJUMS EIROPAS SADARBĪBAI

Pamatojoties uz paziņojumu “ES jaunatnes stratēģija – ieguldīt jaunatnē, iesaistīt jauniešus”, Padome 2009. gadā apstiprināja atjauninātu regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010–2018). Atjauninātajam regulējumam, ar ko tiek stiprināta sadarbība un veikta dalīšanās ar paraugpraksi, ir šādi divi vispārējie mērķi:

i) radīt plašākas un vienlīdzīgas iespējas visiem jauniešiem izglītībā un darba tirgū;

ii) veicināt visu jauniešu aktīvu pilsoniskumu, sociālo iekļautību un solidaritāti.

⁽¹⁾ OV C 311, 19.12.2009., 1. lpp.

Atjauninātais regulējums ir balstīts uz rīcību. Kā ilustrēts kokveida shēmā, stratēģija ir sazarota astoņās politikas jomās (“rīcības jomās”): izglītība un apmācība; nodarbinātība un uzņēmējdarbība; sociālā iekļautība; veselība un labklājība; līdzdalība; kultūra un radītspēja; brīvprātīgais darbs; jaunatne un pasaule.

Regulējumā tiek izmantoti šādi instrumenti: uz pierādījumiem balstīta politikas veidošana; savstarpēja mācīšanās; regulāri progresa ziņojumi, rezultātu izplatīšana un uzraudzība; strukturēts dialogs ar jauniešiem un jauniešu organizācijām; ES programmu un fondu mobilizēšana. Šajā regulējumā darbs ar jaunatni⁽¹⁾ uzlūkots kā atbalsts visām rīcības jomām, un starptozaru sadarbība ir tās pamatprincips.

3. “EIROPA 2020” – ATBALSTS JAUNATNEI KRĪZES SITUĀCIJĀ

Eiropa pārdzīvo krīzi, kas smagi skārusi Eiropas jauniešus ar līdz šim vēl nepieredzētu bezdarba līmeni un sociālās atstumtības un nabadzības risku. ES gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes stratēģijā “Eiropa 2020” noteikts satvars saskaņotai Eiropas rīcībai, kas ļautu izkļūt no krīzes stiprākiem un uzlabot Eiropas iedzīvotāju labklājību ilgtermiņā.

Stratēģijā “Eiropa 2020” jauniešiem veltīta liela uzmanība un izvirzīts pamatmērķis mazināt mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu un panākt, lai vairāk cilvēku iegūtu augstāko izglītību. Arī divi citi pamatmērķi ir cieši saistīti ar jaunatni: samazināt nabadzības risku un palielināt nodarbinātību iedzīvotāju īpatsvaru.

⁽¹⁾ Darbs ar jaunatni aptver plašu sociālo, kultūras, izglītības un politisko darbību spektru, kuras veic vai kurās iesaistīti jaunieši un kuras notiek viņu labā. Tas attiecas uz “ārpusskolas” izglītību un brīvā laika nodarbībām, ko vada profesionāli vai brīvprātīgi jaunatnes darbinieki un jauniešu līderi. Tas ir balstīts uz neformālo izglītību un brīvprātīgu līdzdalību.

Jauniešu mobilitāti veicina pamatiniciatīva "Jaunatne kustībā" ⁽¹⁾, un ar jaunatni saistīti jautājumi risināti arī Jaunu prasmju un darba vietu programmā ⁽²⁾ un Eiropas platformā cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību ⁽³⁾. Padome ir turpinājusi attīstīt šīs iniciatīvas, pieņemot secinājumus par iniciatīvu "Jaunatne kustībā" – integrēta pieeja kā atbilde uz problēmām, ar ko sastopas jaunieši ⁽⁴⁾, un par izglītības un apmācības sociālo dimensiju ⁽⁵⁾.

(2012. gada 26. novembrī Padome arī panāca politisku vienošanos par Padomes ieteikumu par neformālās un ikdienējās mācīšanās atzīšanu.)

Otrajā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadā Eiropas Komisija uzsvēra, ka ir jārikojas, lai mazinātu nepieņemami augsto jauniešu bezdarba līmeni. Gada izaugsmes pētījumā par 2012. gadu, kurā noteiktas prioritātes ES un valstu līmeņa rīcībai ar mērķi veicināt izaugsmi un radīt jaunas darba vietas, dalībvalstis aicinātas atbalstīt jauniešu nodarbinātību. Tajā sniegti konkrēti ieteikumi, piemēram, veicināt kvalitatīvu stažēšanos un praksi, kā arī uzņēmējdarbības prasmes. Aicināts arī reformēt nodarbinātības tiesību aktus, kā arī izglītības un apmācības jomu. Paužot bažas, ka ES sociālās aizsardzības sistēmas nonākušas pārbaudījuma priekšā, Komisija arī aicināja dalībvalstis parūpēties par visneaizsargātākajiem, ciktāl tas skar sociālo aizsardzību, iekļautības stratēģiju un piekļuvi pakalpojumiem, tādējādi nodrošinot iekļaušanos darba tirgū un sabiedrībā ⁽⁶⁾. Atbilstīgi katras dalībvalsts situācijai pieņemti konkrētām valstīm adresēti ieteikumi ⁽⁷⁾.

Ņemot vērā minētos apstākļus, Eiropas Komisija ierosināja īpašu Jaunatnes iespēju iniciatīvu ⁽⁸⁾, kuras mērķis ir mobilizēt resursus un aktīvāk censties mazināt jauniešu bezdarbu, un uzlabot jauniešu nodarbināmību. Šajā sakarā Komisija mudināja dalībvalstis jauniešu atbalstam labāk izmantot Eiropas Sociālo fondu. Komisijas rīcības grupas palīdz astoņām dalībvalstīm ⁽⁹⁾, kur jauniešu bezdarba līmenis ir augstāks nekā vidējais. Turklāt nesēn pieņemtais "pasākumu kopums nodarbinātības jomā" ⁽¹⁰⁾ ietver pirmo progresa ziņojumu par Jaunatnes iespēju iniciatīvu un jaunas kvalitatīvas stažēšanās sistēmas apspriešanu. Padome bezdarba un sociālās iekļautības jautājumam ir pievērsusies, pieņemot Rezolūciju par jauniešu aktīvu integrāciju – bezdarba un nabadzības izskaušana ⁽¹¹⁾ un par jaunatnes nodarbinātības veicināšanu, lai sasniegtu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus ⁽¹²⁾.

Komisija cenšas arī likvidēt šķēršļus, kas ES iedzīvotājiem, tostarp jauniešiem, liedz izmantot ES pilsoņu tiesības, īpaši tiesības brīvi pārvietoties Eiropas Savienībā, tostarp, lai strādātu brīvprātīgo darbu, studētu vai strādātu algotu darbu.

Centieni uzlabot nodarbināmību, mācību mobilitāti un jauniešu līdzdalību tiek atbalstīti ar pašreizējo Mūžizglītības programmu un programmu "Jaunatne darbībā", ko no 2014. gada aizstās jauna ES programma, kas veltīta izglītībai, apmācībai, jaunatnei un sportam.

4. ATJAUNINĀTĀ REGULĒJUMA PIRMAIS CIKLS (2010–2012)

Gandrīz visas dalībvalstis ziņo, ka atjauninātais regulējums valstu līmenī ir nostiprinājis līdzšinējās prioritātes, un vairākas dalībvalstis ir uzsvērušas tā tiešo ietekmi. Piemēram, Lietuva norāda, ka atjaunināto regulējumu izmantojusi par ievirzes dokumentu savas valsts jaunatnes politikas programmas izstrādē, Austrija min, ka stiprāka kļuvusi saikne starp jaunatnes politiku un darba tirgus politiku, bet Beļģijas flāmu kopienā ir labāk attīstīts dialogs ar jaunatni.

⁽¹⁾ COM(2010) 477.

⁽²⁾ COM(2010) 682.

⁽³⁾ COM(2010) 758.

⁽⁴⁾ OV C 326, 3.12.2010., 9. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 135, 26.5.2010., 2. lpp.

⁽⁶⁾ COM(2011) 815.

⁽⁷⁾ COM(2012) 299.

⁽⁸⁾ COM(2011) 933.

⁽⁹⁾ Grieķija, Īrija, Itālija, Latvija, Lietuva, Portugāle, Slovākija un Spānija.

⁽¹⁰⁾ COM(2012) 173, SWD(2012) 98, SWD(2012) 99.

⁽¹¹⁾ OV C 137, 27.5.2010., 1. lpp.

⁽¹²⁾ Dok. 11838/11.

Atjauninātais regulējums jaunatnes politikas īstenošanā atbalsta starpnozaru pieeju visos līmeņos. Lielākā daļa dalībvalstu ziņo, ka tām ir jaunatnes valsts stratēģija vai jaunatnei veltīts starpnozaru plāns. Visās dalībvalstīs, izņemot divas, ir starpministriju darba grupa, kas risina ar jaunatni saistītus jautājumus, vai kāds cits institucionalizēts mehānisms. Daži valstu ziņojumi par jaunatni ir labi piemēri, tomēr bieži vien šādās grupās darbojas dažādi dalībnieki un ieinteresētās personas no jaunatnes politikas "pamatjomas", bet citas ministrijas ir pārstāvētas maz vai nemaz, tāpēc tās nav īstenas starpnozaru grupas.

Ņemot vērā minēto, Komisijai un dalībvalstīm ir ieteicams vairāk uzmanības pievērst starpnozaru sadarbībai, īpaši ar mērķi izskatīt, kā pieejas un metodes, kas tiek izmantotas jaunatnes politikā un darbā ar jaunatni, varētu likt lietā citās saistītās jomās. Vajadzētu atbalstīt jaunu starpnozaru partnerību veidošanu, kā arī kopīgu projektu un iniciatīvu attīstību jaunatnes jomā.

Darbs ar jaunatni ietilpst daudzās rīcības jomās. Lielākā daļa dalībvalstu ziņo, ka ir veikušas pasākumus, kuru mērķis ir atzīt, atbalstīt un tālāk attīstīt darbu ar jaunatni, ņemot vērā Padomes Rezolūciju par darbu ar jaunatni ⁽¹⁾. Beļģijas prezidentūras laikā 2010. gada jūlijā notika darbam ar jaunatni veltīts Eiropas konvents, kurā tikās politikas veidotāji un jaunatnes jomā ieinteresētās personas no visas Eiropas un kurā tika pieņemta deklarācija, kur aplūkotas darba ar jaunatni prioritātes un rīcība turpmākajos gados.

4.1. Astoņu rīcības jomu īstenošana

Atjauninātajā regulējumā katrā rīcības jomā ierosinātas iniciatīvas, kas īstenojamas dalībvalstīm un/vai Komisijai. Turpmāk sniegts pārskats par pasākumiem, kas darba ciklā no 2010. līdz 2012. gadam veikti ES līmenī un par ko ziņojušas dalībvalstis ⁽²⁾.

Izglītība un apmācība

Ar sistēmu "ET2020" ⁽³⁾ Komisija un dalībvalstis kopīgiem spēkiem cenšas uzlabot izglītību un apmācību. Šajā sakarā Padome pieņēma secinājumus, atsaucoties uz Komisijas 2011. gada paziņojumu, kurā izklāstīta Eiropas augstākās izglītības sistēmu modernizācijas programma ⁽⁴⁾, un Komisija pašlaik izstrādā iniciatīvu par izglītības izvērtēšanu un ieguldījumiem prasmēs, lai panāktu labākus sociālos un ekonomiskos rezultātus; ar to paredzēts nākt klajā 2012. gadā, lai atbalstītu politikas izstrādi attiecībā uz prasmēm un kompetencēm.

Atjauninātais regulējums galvenokārt ir vērst uz neformālo un ikdienējo mācīšanos kā papildinstrumentu, ar ko apgūt transversālās prasmes ⁽⁵⁾, kas tiek augstu novērtētas darba tirgū ⁽⁶⁾. Komisija 2012. gada septembrī nāca klajā ar projektu Padomes ieteikumam par neformālās un ikdienējās mācīšanās atzīšanu un validāciju ⁽⁷⁾ un izstrādā arī instrumentus, kas atvieglotu neformālā un ikdienējā izglītībā iegūtu prasmju reģistrēšanu.

Gan Komisija, gan dalībvalstis aktīvi atbalsta jauniešu organizācijas, kuras nodrošina daudz neformālās mācīšanās iespēju. Daudzas dalībvalstis ⁽⁸⁾ uzsver, ka darbam ar jaunatni ir liela nozīme, lai sasniegtu priekšlaikus skolu pametušos un palīdzētu viņiem atsākt izglītošanos vai sākt strādāt. Šajā sakarā tās nesen veikušas pasākumus, lai palielinātu informētību par neformālo un ikdienējo mācīšanos un atzītu mācīšanās rezultātus valsts līmenī.

⁽¹⁾ OV C 327, 4.12.2010., 1. lpp.

⁽²⁾ Darbības stratēģijas rīcības jomās sīkāk aprakstītas dienestu darba dokumentā, kas pievienots šim paziņojumam.

⁽³⁾ OV C 119, 28.5.2009., 2. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 372, 20.12.2011.; COM(2011) 567.

⁽⁵⁾ Skatīt arī sistēmu pamatprasmēm mūžizglītībā (OV L 394, 30.12.2006.).

⁽⁶⁾ Eurobarometra apsekojums par darba devēju attieksmi pret prasmēm.

⁽⁷⁾ COM(2012) 485, 5.9.2012.

⁽⁸⁾ Dok. 13707/12 ADD 1, 14. lpp.

Nodarbinātība un uzņēmējdarbība

Pirmajai triju prezidentvalstu komandai pēc atjauninātā regulējuma stāšanās spēkā jauniešu nodarbinātība bija vispārēja tematiska prioritāte. Šajā laikā Padome pieņēma rezolūcijas par jauniešu aktīvu integrāciju⁽¹⁾ un par darba ar jaunatni lomu jauniešu nodarbināmības veicināšanā.

Kā liecina valstu ziņojumi par jaunatni, vairākas dalībvalstis ir grozījušas darba tiesību aktus vai piemērojušas nodokļu stimulus, lai jauniešiem uzlabotu piekļuvi darba tirgum. Šos pasākumus bieži papildina programmas ar mērķi dot jauniešiem iespēju gūt darba pieredzi, tostarp ārzemēs. Daudzi jaunieši izmanto izglītības iestāžu, nodarbinātības dienestu vai jauniešu informācijas dienestu piedāvātās konsultācijas. Daudzas valstis piedāvā konkrētu atbalstu, kursus, konsultācijas vai arodprakses iespējas jauniešiem, kas ir bez darba vai pieder pie neaizsargātām grupām. Formālās izglītības ietvaros bieži ir pieejamas prakses iespējas, un vairākās valstīs pastāv duālas izglītības sistēmas, kurās mācības klasē apvienotas ar stažēšanos⁽²⁾.

Pirmajā strukturētā dialoga ciklā uzmanība tika veltīta arī jauniešu nodarbinātībai. Arī jaunieši ieteica konkrētus pasākumus, kas tika iestrādāti Padomes rezolūcijā⁽³⁾, kurā uzsvērts, ka ir vajadzīga piekļuve informācijai par darba tirgu, neformālas mācības, kvalitatīva stažēšanās sistēma, orientēšanās uz elastdrošību un vienlīdz pieejamas pārvietošanās iespējas. Ieteikumi un dalībvalstu paraugprakse tika ņemta vērā Komisijas turpmākajās iniciatīvās, piemēram, ieteikuma projektā par neformālo un ikdienējo mācīšanos un plašākā Jaunatnes iespēju iniciatīvas kontekstā.

Lielākajā daļā Eiropas valstu arvien vairāk tiek veicināta uzņēmējdarbības izglītība. Līdz šim astoņas valstis ir sākušas īpašu stratēģiju, un 13 citas valstis šo jautājumu ir iekļāvušas mūžizglītības, jaunatnes vai izaugsmes valsts stratēģijā⁽⁴⁾.

ES līmenī jaunatnes uzņēmējdarbībai tika pievērsta lielāka uzmanība Eiropas Jaunatnes nedēļas laikā, kad tika popularizēta uzņēmējdarbības prasmju vērtība un uzņēmējdarbības sākšana kā karjeras iespēja. Pašlaik tiek arī veikta virkne pasākumu, lai atbalstītu uzņēmējdarbības prasmju apguvi visās izglītības pakāpēs.

Dalībvalstīm un Komisijai ir ieteicams turpināt kopīgo darbu ar mērķi novērst jauniešu bezdarbu un turpināt starpnozaru iniciatīvu izstrādi šajā jomā.

Veselība un labklājība

ES līmenī jaunieši ir īpaša mērķgrupa ES veselības iniciatīvās, kas ir izveidotas ar mērķi apkarot smēķēšanu, alkohola radīto kaitējumu, risināt ar uzturu, lieko svaru un narkotiku lietošanu saistītus jautājumus.

Visas dalībvalstis, izņemot divas, ziņo, ka ir veikušas konkrētus pasākumus, lai turpinātu darbu, kas iesākts ar Padomes rezolūciju par jauniešu veselības aizsardzību un labklājību⁽⁵⁾. Daudzas dalībvalstis⁽⁶⁾ min iniciatīvas, kas vērstas uz konkrētiem jautājumiem, kuri saistīti, piemēram, ar alkoholu, tabaku vai veselīgu uzturu, vai uzsver līdzinieku izglītības vērtību veselīga dzīvesveida veicināšanā.

Sociālā iekļautība

Arī ES iniciatīvas cīņai pret jauniešu bezdarbu sniedz vērā ņemamu ieguldījumu jauniešu sociālajā iekļautībā. 2010. gadā – Eiropas gadā cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību – lielākā daļa dalībvalstu⁽⁷⁾ pievērsās jauniešiem kā īpašai mērķgrupai. Šajās iniciatīvās ir uzsvērtā nepieciešamība apkarot nabadzību jau no mazotnes, lai to nepārmantotu no paaudzes uz paaudzi.

⁽¹⁾ OV C 137, 27.5.2010., 1. lpp.

⁽²⁾ Dok. 13707/12 ADD 1, 27. lpp.

⁽³⁾ OV C 164, 2.6.2011., 1. lpp.

⁽⁴⁾ *Entrepreneurship Education at School in Europe*, Eiropas Komisija, 2012.

⁽⁵⁾ OV C 319, 13.12.2008., 1. lpp.

⁽⁶⁾ Dok. 13707/12 ADD 1, 57. lpp.

⁽⁷⁾ Dok. 13707/12 ADD 1, 51. lpp.

Daudzas dalībvalstis ⁽¹⁾ apstiprina starpnozaru pieejas nozīmi sociālajā iekļautībā, saistot to, piemēram, ar izglītību, nodarbinātību vai veselības politiku. Daudzas ziņo par īpašām apmācības programmām, kas paredzētas jaunatnes darbiniekiem, jaunatnes līderiem un jauniešiem, lai attīstītu starpkultūru izpratni un pārvarētu aizspriedumus. Vairākas dalībvalstis ⁽²⁾ minējušas piemērus jaunatnei paredzētiem atbalsta pasākumiem saistībā ar mājokļa jautājumu.

Ņemot vērā minēto, dalībvalstīm ir ieteicams publicēt uz faktiem un atzinumiem balstītus ziņojumus par jauniešu sociālo situāciju un dzīves apstākļiem. Šajā ziņā varētu mudināt dalībvalstis veikt pasākumus ar mērķi apkarot no paaudzes uz paaudzi pārmantojamu nabadzību un atstumtību, izmantojot starpnozaru sadarbību.

Līdzdalība

Pēdējos gados ES jaunatnes politikas programmā ievērojama vieta ir atvēlēta jauniešu līdzdalībai. Līdzdalība ir jaunatnes politikas pamatelements visās dalībvalstīs, un paveikts ir daudz, piemēram, izveidotas struktūras jauniešu iesaistīšanai lēmumu pieņemšanā un pārskatīta līdzdalības mehānismu kvalitāte. Veiktas arī darbības ar mērķi veicināt jauniešu lielāku iesaistīšanu līdzdalībā, tostarp sagatavoti attiecīgi informatīvi materiāli un radītas plašākas iespējas dialogam tiešsaistē.

Padome apstiprināja apņēmību rīkoties šajā jomā, saskaņā ar LESD 165. pantu izvirzot “jauniešu līdzdalību demokrātiskā dzīvē” par otrās triju prezidentvalstu komandas (2011. gada vidus – 2012. gads) vispārējo prioritāti jaunatnes jomā. Padome arī pieņēma rezolūciju par jauniem un efektīviem veidiem visu jauniešu līdzdalībai Eiropas demokrātiskajā dzīvē ⁽³⁾. Strukturētais dialogs ir kļuvis par aizvien ietekmīgāku instrumentu jauniešu iesaistei lēmumu pieņemšanā. Visas dalībvalstis ir izveidojušas darba grupas, kas katra savā valstī organizē apspriedes ar jauniešiem un sniedz ieguldījumu ES līmeņa debatēs.

Eurobarometer par “Jaunatni kustībā” ⁽⁴⁾ un gaidāmais pētījums par jauniešu līdzdalības dinamiku ir Komisijas veikums faktu materiāla uzlabošanā par līdzdalību. Bez tam tā sāks divus procesus, kuru rezultāti gaidāmi nākamajā triju gadu ciklā, proti, Eiropas jaunatnes portāla ⁽⁵⁾ pārveidi par interaktīvu platformu tiešsaistes līdzdalībai un apliecības “Jaunatne kustībā” izstrādi, ar kuru, nodrošinot stimulus, informāciju un atbalsta pakalpojumus, tiks papildus veicināta jaunatnes mobilitāte un līdzdalība.

Jaunieši piedalās politikas procesos, izmantojot jaunus paņēmienus, piemēram, parakstot petīcijas, nākot klajā ar paziņojumiem tiešsaistē un sociālajos plašsaziņas līdzekļos un citādi.

Ņemot vērā minēto, dalībvalstīm un Komisijai būtu jāapzina, kādas līdzdalības formas atbilst jauniešu prasībām, un jānodrošina viņiem atbalsts dažādos veidos.

Brīvprātīgais darbs

Dalībvalstis un Komisija ir kopīgiem spēkiem ekspertu grupā centušās īstenot ieteikumu par brīvprātīgo jauniešu mobilitāti Eiropas Savienībā ⁽⁶⁾. Aptuveni puse dalībvalstu ⁽⁷⁾ ziņo, ka pēc šā ieteikuma ir uzlabojušas informētību par brīvprātīgo jauniešu mobilitātes iespējām. Vairākas dalībvalstis ir informējušas, ka līdztekus Eiropas brīvprātīgo dienestam tajās pastāv divpusējas vai daudzpusējas apmaiņas programmas.

Vairākas dalībvalstis ⁽⁸⁾ ziņo, ka ir izstrādājušas brīvprātīgā darba valsts shēmu vai izveidojušas jaunu pilsonisko dienestu. Daudzas dalībvalstis norāda, ka programma “Jaunatne darbībā”, īpaši Eiropas brīvprātīgo

⁽¹⁾ Dok. 13707/12 ADD 1, 45. lpp.

⁽²⁾ Dok. 13707/12 ADD 1, 47. lpp.

⁽³⁾ OV C 169, 9.6.2011., 1. lpp.

⁽⁴⁾ *Youth on the Move – Analytical reports*, mērķgrupas vecums: 15–30 gadi.

⁽⁵⁾ <http://europa.eu/youth>

⁽⁶⁾ OV C 319, 13.12.2008., 8. lpp.

⁽⁷⁾ Dok. 13707/12 ADD 1, 75. lpp.

⁽⁸⁾ Dok. 13707/12 ADD 1, 69. lpp.

dienests, ir ja ne pats galvenais, tad katrā ziņā nozīmīgs avots jauniešu brīvprātīgajam darbam citā valstī. Vairākās valstīs darbojas divpusējas vai daudzpusējas apmaiņas programmas. Vairākās valstīs plašākās jaunatnes stratēģijās un finansējuma shēmās, kas attiecas arī uz brīvprātīgo darbu, ietilpst atstumtības profilakse.

Dalībvalstis aktīvi cenšas nodrošināt, lai tiktu pienācīgi atzīta brīvprātīgajā darbā gūtās pieredzes vērtība, piemēram, izmantojot *Youthpass*, saikni ar darba tirgu vai sabiedrības atzinību. Vairākās dalībvalstis arī īsteno stratēģisku pieeju jauniešu brīvprātīgā darba veicināšanai, piemēram, lai sasniegtu sociālos mērķus. Uzsverot jaunatnes aspektu, jaunieši un jaunatnes organizācijas tika iesaistītas Eiropas Brīvprātīgā darba gadā (2011).

Tā kā kopumā dati liecina, ka pārrobežu brīvprātīgajā darbā joprojām piedalās tikai neliela daļa Eiropas jauniešu, dalībvalstis tiek aicinātas apzināt šķēršļus, kas varētu kavēt iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā, un apsvērt iespējamās darbības un pasākumus, lai tos novērstu ⁽¹⁾.

Kultūra un radītspēja

Dalībvalstis un Komisija šajā jomā cieši sadarbojas, izmantojot Eiropas kultūras plānu ⁽²⁾. Padome vairākos secinājumos ir uzsvērusi radītspējas, kultūras un jaunatnes lomas nozīmi ⁽³⁾. Pētījumā, kas saskaņā ar atjaunināto regulējumu veikts par jauniešu piekļuvi kultūrai Eiropā no 2010. gada ⁽⁴⁾, minēti paraugprakses piemēri un priekšlikumi par to, kā novērst, piemēram, ar izmaksām un attālumu saistītus šķēršļus.

Lai gan dalībvalstis atzīst kultūras, radītspējas un jaunatnes politikas saistību, valstu ziņojumos par jaunatni šajā rīcības jomā nav minēti daudzi pasākumi.

Jaunatne un pasaule

Kopā ar Eiropas Padomi veidotajā jaunatnes partnerībā Komisija rīkoja augsta līmeņa jaunatnes politikas simpozijus austrumu un dienvidu kaimiņvalstīs un sniedza tajos ieguldījumu ⁽⁵⁾. Padome pieņēma secinājumus par jauniešu līdzdalības Austrumu dimensiju ⁽⁶⁾, kuru nolūks ir paplašināt sadarbību Austrumeiropā un Kaukāza reģionā. Turklāt, lai finansētu vairāk jauniešu partnerību un sadarbības iespēju saskaņā ar programmu "Jaunatne darbībā", tika pieņemts lēmums izveidot Austrumu partnerības jaunatnes logu. 2011. gadā – ES un Ķīnas Jaunatnes gadā – tika organizēti pasākumi Eiropā un Ķīnā. 2011. gadā Komisija sniedza arī ieguldījumu ANO Jaunatnes gadā un tā jaunatnes samitā Meksikā; atbilstīgi divpusējās sadarbības nolīgumam ar Kanādu tā piedalījās arī divu politikas konferenču rīkošanā.

Dalībvalstis ziņo, ka šajā rīcības jomā ir aktīvi darbojušās jau pirms 2010. gada, un joprojām uzsver tās nozīmi. Gandrīz puse dalībvalstu ⁽⁷⁾ ziņo, ka ir pievērsušās šim jautājumam izglītības programmās vai jaunatnes politikas stratēģijā. Lielākā daļa dalībvalstu nodrošina iespējas jauniešiem globālos jautājumos apmainīties viedokļiem ar politikas veidotājiem.

4.2. Īstenošanas instrumenti

Atjauninātajā regulējumā tiek piemērots īpašu instrumentu kopums, lai veiktu pasākumus astoņās aprakstītajās jomās. Turpmāk, balstoties uz Komisijas izvērtējumu un ieguldījumu no dalībvalstu iesniegtajiem ziņojumiem, ir izvērtēts, cik veiksmīgi šie instrumenti tikuši izmantoti, lai sasniegtu stratēģijas vispārējos mērķus.

⁽¹⁾ Padomes lēmums (2008. gada 20. novembris) par brīvprātīgo jauniešu mobilitāti Eiropas Savienībā (OV C 319, 13.12.2008., 8. lpp.).

⁽²⁾ OV C 287, 29.11.2007., 1. lpp.

⁽³⁾ OV C 326, 3.12.2010., 2. lpp.; OV C 372, 20.12.2011., 19. lpp.; OV C 169, 15.6.2012., 1. lpp.

⁽⁴⁾ *Interarts*, EACEA/2008/01.

⁽⁵⁾ Šarmelšeihā (2010), Odesa (2011), Tbilisi (2012), Tunisa (2012).

⁽⁶⁾ OV C 372, 20.12.2011., 10. lpp.

⁽⁷⁾ Dok. 13707/12 ADD 1, 86. lpp.

Uz pierādījumiem balstīta politikas veidošana

Papildus atjauninātajam regulējumam Komisija kopā ar dalībvalstu ieceltiem ekspertiem un jaunatnes jomā ieinteresētām personām izstrādāja ES jaunatnes rādītāju infopaneli, kas nāca klajā 2011. gadā ⁽¹⁾. Infopaneli apkopotī 40 rādītāji, kas aptver visas astoņas rīcības jomas.

Atjauninātā regulējuma pirmajā darba ciklā Komisija veica divus pētījumus ⁽²⁾, kā arī *Flash Eurobarometer* pētījumu par jauniešiem. Arī Eiropas Savienības un Eiropas Padomes jaunatnes partnerība sniedza ieguldījumu faktu materiāla uzlabošanā par jaunatnes politiku Eiropā, izmantojot Eiropas Jaunatnes politikas zināšanu centru (EKCYF) un tā valstu korespondentus, kā arī Eiropas jaunatnes pētnieku tīklu (PEYR).

Savstarpēja mācīšanās

Papildus atjaunotajam regulējumam savstarpēju mācīšanos ir veicinājuši vairāki pasākumi, tostarp līdzinieku mācīšanās pasākumi, konferences un semināri, augsta līmeņa forumi vai ekspertu grupas, kā arī pētījumi un analīzes.

Komisijas veiktajā pētījumā ⁽³⁾ dokumentētas iespējas apmainīties ar pieredzi konferencēs un jaunatnes ģenerāldirektorātu vadītāju sanāksmēs, kā arī tas, ka ES jaunatnes rādītāju izstrāde ir ne tikai uzlabojusi jaunatnes politikas atzīšanu un atpazīstamību, bet arī veicinājusi pozitīvu attīstību dalībvalstīs – gan starpnozaru sadarbības īstenošanu, gan uz pierādījumiem balstītas pieejas piemērošanu. Ir izveidotas ekspertu grupas, kurās piedalās valstu pārstāvji, lai izvērtētu rādītāju infopaneli un īstenotu Padomes ieteikumu par brīvprātīgo jauniešu mobilitāti Eiropas Savienībā. Savstarpēja mācīšanās tika nodrošināta, arī izmantojot īpašas līdzinieku mācības par starpnozaru sadarbību ⁽⁴⁾.

2012. gada maijā tika izveidota jauna ekspertu grupa līdzinieku mācību jomā darbam ar jautājumiem, kas attiecas uz jauniešu jaunrades un inovācijas spējām un neformālās un ikdienējās mācīšanās rezultātā gūtām zināšanām un prasmēm, kas ir svarīgas nodarbināmībai ⁽⁵⁾. Šis ir noderīgs pasākums, lai labāk strukturētā veidā turpinātu izvērst savstarpēju mācīšanos jaunatnes jomā saistībā ar atvērtās koordinācijas metodi.

Ir ieteicams tālāk attīstīt ar līdzinieku mācībām saistīto pasākumu koordināciju. Komisijai un dalībvalstīm būtu jāapsver, kā varētu labāk izmantot datus un dalībvalstu paraugprakses piemērus, lai turpmāk sagatavotu efektīvākus savstarpējas mācīšanās pasākumus.

Regulāra ziņošana par sasniegto, informācijas izplatīšana par rezultātiem un uzraudzība

Sagatavojot šo ziņojumu, Komisija izstrādāja tiešsaistes anketu par konkrētiem atjauninātajā regulējumā minētiem rīcības virzieniem. Tas ļāva salīdzinoši izvērtēt valstu ziņojumus par jaunatni, ko iesniegušas visas dalībvalstis, kā arī Norvēģija, Šveice, Melnkalne un Horvātija ⁽⁶⁾. Ieguldījumu sniedza arī Eiropas Jaunatnes forums, kas ir starptautisku nevalstisko jaunatnes organizāciju un valstu jaunatnes padomju reprezentatīvā platforma.

Komisijas tīmekļa vietnē papildus dienestu darba dokumentam, kas pievienots ES ziņojumam par jaunatni, publiski pieejami visi valstu ziņojumi par jaunatni. Šis ziņojums būtu valstu līmenī pienācīgi jāizplata dalībvalstīs. Tas būtu saskaņā ar atjaunināto regulējumu, kurā aicināts plaši izplatīt ziņojumos ietvertu informāciju.

⁽¹⁾ SEC(2011) 401.

⁽²⁾ Pētījumi par jauniešu piekļuvi kultūrai (*InterARTS*, 2010) un jauniešu līdzdalību demokrātiskā dzīvē (Londonas Ekonomikas skola, 2012).

⁽³⁾ *Assessing practices for using indicators in fields related to youth*. Eiropas Komisijas Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta galīgais ziņojums (*Ecorys*, 2011).

⁽⁴⁾ Organizētas Spānijas prezidentūras laikā.

⁽⁵⁾ OV C 169, 15.6.2012., 1. lpp.

⁽⁶⁾ Šīs četras valstis, kas neietilpst Eiropas Savienībā, atsaucās uz Komisijas aicinājumu ES kandidātvalstīm un EBTA valstīm brīvprātīgi iesniegt ziņojumus par jaunatni. Beļģijas triju valodu kopienas iesniedza katra savu atsevišķu ziņojumu.

Komisijai un dalībvalstīm būtu jāapsver, kā varētu labāk izmantot rādītājus, datus un dalībvalstu paraugprakses piemērus, lai turpmāk sagatavotu izsmeltošākus ES ziņojumus par jaunatni.

Strukturēts dialogs ar jauniešiem un jaunatnes organizācijām

Strukturētais dialogs ar jauniešiem ir laba iespēja apspriedēm, līdzinieku mācībām un pieredzes apmaiņai par jaunatnes jomas jautājumiem starp valstu politikas veidotājiem un jauniešiem. Reizi sešos mēnešos prezidentvalsts ar Komisijas atbalstu rīko ES jaunatnes konferenci. Šajās konferencēs pulcējas jaunieši un politikas veidotāji no visas ES, lai apspriestu strukturētā dialoga rezultātus un izstrādātu kopīgus ieteikumus, kas tiek izmantoti, sagatavojot un pieņemot Padomes rezolūcijas vai secinājumus.

Pirmā cikla sākumā visas dalībvalstis izveidoja darba grupas strukturētam dialogam ar jauniešiem. Strukturētais dialogs, kas ir detalizēti izstrādāta oficiāla metode apspriedēm ar jauniešiem, ir guvis atsaucību un kļuvis par jaunatnes politikas veidošanas neatņemamu daļu. Pirmās triju prezidentvalstu komandas laikā (2010–2011) notikušo apspriežu rezultātā jaunatnes politikas veidotāji un jaunieši sagatavoja vērtīgus kopīgus ieteikumus par vissvarīgākajiem nodarbinātības jautājumiem.

2011. gadā sākās otrais strukturētā dialoga cikls, kura temats ir jauniešu līdzdalība. Procesā tieši piedalījās liels skaits jaunatnes līderu un jauniešu.

Lai uzlabotu apspriežu procesu un tā pārraudzību, būtu jāveicina citu vietēja, reģionāla, valstu un Eiropas līmeņa ekspertu dalība valstu darba grupās, ņemot vērā strukturētā dialoga attiecīgo tematisko prioritāti. Turklāt strukturētā dialoga rezultāti būtu jāizplata starpnozaru ieinteresētajām personām. Procesā būtu jāparedz skaidra loma jaunatnes pētniekiem.

Būtu jāstiprina ES jaunatnes konferences izmantošana par strukturēta dialoga forumu visiem jauniešiem, jauniešu organizācijām un politikas veidotājiem, lai panāktu reālus politiskus rezultātus. Kur vien iespējams, būtu jāveicina jaunatnes pētnieku iesaiste.

ES programmu mobilizācija

Programma "Jaunatne darbībā" ir viens no galvenajiem atjauninātā regulējuma atbalsta instrumentiem. Tāpat kā Mūžizglītības programma, tā ir sniegusi ieguldījumu jauniešu mācību mobilitātē. Tā ir vērsta uz neformālām jauniešu, jaunatnes darbinieku un jaunatnes organizāciju mācībām. Saskaņā ar atjaunināto regulējumu tā veicina pilsoniskuma un solidaritātes apziņu jauniešu vidū, un liela uzmanība tajā pievērsta darbam ar jaunatni, brīvprātīgajam darbam un pilsoniskās aktivitātes izpausmēm kā piemērotai videi, kur iegūt transversālas prasmes. 2010. gadā programmā iesaistījās aptuveni 150 000 dalībnieku, un 2011. gadā – 185 000 dalībnieku; tas bija ievērojams pieaugums salīdzinājumā ar programmas sākumu (111 000 dalībnieku 2007. gadā).

Gandrīz visas dalībvalstis ziņo, ka jauniešu integrācijai darba tirgū izmantojušas citus ES finansējuma avotus, piemēram, Eiropas Sociālo fondu, Eiropas Reģionālās attīstības fondu un/vai programmu *Progress*. Lai atbalstītu jauniešu aktīva pilsoniskuma, līdzdalības un kompetenču attīstību, ir izmantoti arī Kohēzijas fonda līdzekļi.

Ir ieteicams nodrošināt, lai programma "Jaunatne darbībā" un gaidāmā ES programma, kas veltīta izglītībai, apmācībai, jaunatnei un sportam, papildinātu atjauninātā regulējuma īstenošanu, neskarot sarunas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu.

5. ATJAUNINĀTĀ REGULĒJUMA NĀKAMĀIS CIKLS (2013–2015)

Saiknes nostiprināšana starp atjaunināto regulējumu un stratēģiju "Eiropa 2020"

Saskaņā ar Padomes rezolūciju par atjaunināto regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā katram darba ciklam tiks noteiktas vairākas Eiropas sadarbības prioritātes, lai sniegtu ieguldījumu regulējumā norādītajās rīcības jomās. Prioritātes nākamajam ciklam jāpieņem, pamatojoties uz šo ES ziņojumu par jaunatni.

Pirmajā ciklā ES prezidentvalstis galvenokārt pievērsās tēmām “nodarbinātība un uzņēmējdarbība” un “līdzdalība”. Atjauninātais regulējums un tās rīcības jomas kopā aptver visu jautājumu loku, kas dažādā mērā skar jauniešus pārejas posmā. Vēl svarīgāk ir tas, ka atjauninātajā regulējumā ir atzītas un pastiprinātas saiknes starp šīm jomām un starp ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu efektīvus instrumentus politikas koordinācijas un sinerģijas panākšanai.

ES un valstu ziņojumi par jaunatni apliecina, cik stabils un vērtīgs ir atjauninātais regulējums un tā divi vispārējie mērķi: i) radīt plašākas un vienlīdzīgas iespējas visiem jauniešiem izglītībā un darba tirgū un ii) veicināt pilsoniskumu, sociālo iekļautību un solidaritāti. Abi cieši sasaucas ar stratēģiju “Eiropa 2020”, Gada izaugsmes pētījumu par 2012. gadu, programmu “Jaunatne kustībā” un Jaunatnes iespēju iniciatīvu.

Nākamā darba cikla prioritātēm vajadzētu saskanēt ar pašreizējām vispārējām prioritātēm un stratēģijas “Eiropa 2020” darbībām. ES rīcības programmā jauniešu nodarbinātība arī turpmāk būs prioritārs jautājums. Pamatojoties uz Gada izaugsmes pētījumu par 2012. gadu un prioritāšu iespējamu pārskatīšanu gaidāmajā gada izaugsmes pētījumā par 2013. gadu, kā arī uz Jaunatnes iespēju iniciatīvu, dalībvalstīm vajadzētu īpaši pievērsties jauniešiem, kas nav iesaistīti ne nodarbinātībā, ne izglītībā, ne apmācībā, un šajā nolūkā pilnībā izmantot pieejamo ES finansējumu. Tām būtu jāpieliek vairāk pūļu, lai jauniešiem uzlabotu darba, stažēšanās un prakses vietu pieejamību un uzlabotu viņu nodarbināmību.

Komisija atbalsta dalībvalstu centienus, kas saistīti ar jaunām ES iniciatīvām, piemēram, “Tava pirmā EURES darbavieta”, kas palīdz jauniešiem atrast darbu ārzemēs, palīdzību jauniešiem paredzētu garantiju (1) un kvalitatīvas stažēšanās sistēmas izveidei, kur jaunatnes darbinieki var ieņemt nozīmīgu lomu partnerībā ar izglītības iestādēm un nodarbinātības dienestiem. Tā ir arī palielinājusi mācību mobilitātes iespējas ar Mūžizglītības programmu (2) un programmu “Jaunatne darbībā” (3). Turklāt ar atjaunināto regulējumu izstrādātie transversālie instrumenti var sekmēt partnerības starp dažādiem dalībniekiem, kas iesaistīti atbalsta sniegšanā jauniešiem visos dažādajos pārejas posma aspektos, tostarp nodarbinātības dienestiem, izglītības iestādēm, jaunatnes darbiniekiem, sociālajiem dienestiem, darba devējiem un pašiem jauniešiem.

Piedāvājot īpaši pielāgotas pieejas, sevišķi sarežģītākā dzīves situācijā esošiem vai ar konvencionālām metodēm grūti sasniedzamiem jauniešiem, noderīga var būt ciešāka sadarbība uz vietas. Atjauninātajam regulējumam var būt nozīme arī neformālās un ikdienējās mācīšanās veicināšanā un atzīšanā, izmantojot darbu ar jaunatni, kā arī līdzdalības veicināšanā jaunatnes organizācijās, kas ir līdzeklis transversālu prasmju apguvei. Tādā veidā tas var sniegt ieguldījumu sinerģijas stiprināšanā starp dažādām formālās, neformālās un ikdienējās mācīšanās formām.

Ar situāciju darba tirgū un bezdarbu ir saistītas sociālās sekas. Gada izaugsmes pētījumā par 2012. gadu ir minētas skaidras pazīmes, ka pieaug to cilvēku skaits, kuriem draud zemu ienākumu izraisīta nabadzība, jo īpaši bērnu nabadzība, un sociālā atstumtība, ko visjaunākajā gadījumā pavada akūtas veselības problēmas un pūlmes zaudēšana. Arvien lielākam skaitam jauniešu draud sociālā atstumtība.

Jauniešiem nopietni draud sociālā atstumtība un nabadzība – stratēģijas “Eiropa 2020” pamatmērķis ir līdz 2020. gadam par 20 miljoniem jeb par 25 % samazināt to ES iedzīvotāju daļu, kam draud sociālā atstumtība un nabadzība. Apdraudēto jauniešu īpatsvars ir lielāks nekā sabiedrībā kopumā. 2010. gadā salīdzinājumā ar 2009. gadu apdraudēto jauniešu skaita pieaugums ievērojami apsteidza sabiedrības kopējo rādītāju. Ir apdraudēta arī jauniešu labklājība – augsto bezdarba rādītāju dēļ ir pieaudzis maznodrošinātu ģimeņu un bezdarbnieku mājāsaimniecību skaits, un, tā kā nabadzība un sociālā atstumtība visvairāk apdraud jauniešus, krīze ir ietekmējusi arī viņu veselību un labklājību. Bezdarbs, nabadzība, nepiemēroti sadzīves apstākļi un

(1) Komisija plāno līdz 2012. gada beigām ierosināt Padomes ieteikumu par pamatnostādņēm, kā iedibināt garantijas jauniešiem.

(2) 2012. gadā 130 000 augstskolu studentu un profesionālās izglītības apguvēju iekārtoti praksē uzņēmumā citā ES valstī.

(3) Eiropas brīvprātīgo dienests piedāvā darba iespējas 10 000 jauniešu.

ģimeņu iziršana būtiski palielina risku, ka varētu rasties garīgās veselības problēmas, piemēram, depresija, ar alkoholismu saistītas problēmas, kā arī varētu pieaugt pašnāvību skaits. Tā kā veselībai un labklājībai nodarītais kaitējums bieži var būt jūtams visu mūžu, jauniešus tas ietekmē īpaši smagi.

Atjauninātajam regulējumam var būt nozīme visu jauniešu līdzdalībā dažādās sabiedrības norisēs. Tajā risinātas daudzas problēmas, kas saistītas ar atstumtību, atsvešinātību un jauniešu centieniem uzsākt neatkarīgu un atbildīgu dzīvi. Nākamajos gados atjauninātajā regulējumā būtu aizvien vairāk jāpievēršas sociālajai iekļautībai, kā arī jauniešu veselībai un labklājībai. Tādēļ vēl lielāka uzmanība jāveltī līdzdalībai demokrātiskos un sabiedriskos procesos, turklāt jāizmanto darbs ar jauniešiem, lai izkoptu viņu dzīves prasmes, lai veicinātu vispārēju personības attīstību un piederības izjūtu sabiedrībai, kurā viņi dzīvo.

Lai veiksmīgāk risinātu minētās problēmas, dalībvalstīm un Komisijai vajadzētu izskatīt iespējas, kā turpmāk attīstīt zināšanas un paraugprakses piemēru pieejamību jomās, kurās papildu vērtības radīšanai varētu izmantot atvērto koordinācijas metodi. Ir izvirzīta doma, ka sociālās iekļautības atsevišķas jomas, kā arī jauniešu veselība un labklājība varētu būt ieguvējas no šā sadarbības veida.

Tālāka īstenošana

Visās politikas jomās, kas ietekmē jauniešus, iespējams uzlabot starpnozaru sadarbību. Dalībvalstīm un Komisijai būtu jācenšas valsts un Eiropas līmenī uzlabot starpnozaru sadarbību. Būtu jāveic papildu pasākumi, lai uzlabotu faktu materiālu par jaunatnes politiku un dalītos paraugprakses piemēros, izmantojot savstarpēju mācīšanos.

Jaunatnes politikā būtu jāturpina dialogs ar jauniešiem, lai pilnībā izprastu, kādas ir viņu problēmas un ko viņi gaida no politikas veidotājiem un no tiem, kas viņiem sniedz atbalsta pakalpojumus. Strukturēto dialogu ar jauniešiem iespējams attīstīt, turpinot šā dialoga procesa un rezultātu izvērtēšanu, ņemot vērā ieteikumus, kas tika sniegti pēc Eiropas Jaunatnes nedēļas, un šajā ziņojumā izklāstītos atzinumus, izvēršot iespējas piedalīties valstu darba grupās un nodrošinot, lai lēmumu pieņemšanā lielākā mērā tiktu ņemti vērā jauniešu ieteikumi.

Lai jauniešiem būtu vieglāk pārvietoties visā Eiropā, Komisija izstrādās iniciatīvu, kas saistīta ar apliecību "Jaunatne kustībā". Tā arī centīsies uzrunāt visus jauniešus, īpaši tos, kuriem ir mazāk iespēju, un sekmēs dialogu ar viņiem, izmantojot Eiropas Jaunatnes portāla jaunus interaktīvos instrumentus. Mēģinot risināt problēmas, kas saistītas ar nodarbinātību, nodarbināmību un iekļautību, jaunatnes politikā tiks izskatīti arī pasākumi, kas veicinātu jauniešu jaunrades un inovācijas potenciālu ⁽¹⁾.

Īpaši nozīmīga šo iniciatīvu atbalstā būs programma "Jaunatne darbībā" un nākamā jaunatnei veltītā ES programma, kā arī citi atbalsta saņēmēji.

6. SECINĀJUMI

Īstenojot atjauninātā regulējuma pirmo triju gadu darba ciklu, kas ilga no 2010. līdz 2012. gadam, kļuva skaidrs, ka tas ir gan ilgstošs, gan elastīgs satvars visām Komisijas, dalībvalstu un citu attiecīgo ieinteresēto personu darbībām. Starpnozaru un visaptverošā rakstura dēļ atjauninātais regulējums ir uzņemts ar interesi un ir iedvesmojis ne vien ES dalībvalstis, bet arī citas valstis.

Atjauninātais regulējums ir kalpojis kā līdzeklis saikņu nostiprināšanai starp rīcības jomām – tostarp nodarbinātību un uzņēmējdarbību, izglītību un apmācību un sociālo iekļautību –, lai izstrādātu daudzpusīgus risinājumus jauniešu atbalstam. Tas ir izrādījies noderīgs, piemēram, meklējot atbildes, kā tikt galā ar pašreizējo augsto jauniešu bezdarba līmeni un kā palīdzēt arvien pieaugošajai to jauniešu daļai, kuri nestrādā, nav iesaistīti izglītībā vai apmācībā. Darbs ar jaunatni ir sekmējis jauniešu izaugsmi, un visās rīcības jomās tam ir potenciāls panākt vēl vairāk.

⁽¹⁾ Padomes secinājumi par jauniešu jaunrades un inovācijas potenciāla sekmēšanu (OV C 169, 15.6.2012., 1. lpp.)

Viens no galvenajiem jautājumiem jaunatnes politikā ir jauniešu līdzdalība demokrātijas procesos. Dialoga padziļināšana un paplašināšana ar jauniešiem ne tikai palielina jaunatnes politikas kvalitāti un leģitimitāti, bet arī vieš lielākas cerības, ka Eiropas Savienība un tās dalībvalstis gūs rezultātus. Eiropas Savienībai vajadzētu darīt visu iespējamo, lai mudinātu jauniešus iesaistīties ES nākotnes veidošanā, jo īpaši saistībā ar tiem jautājumiem, kuri – kā apliecinājušas vairākkārtējas apspriedes un viedokļu aptaujas – viņiem ir vissvarīgākie. Šajā sakarā ļoti svarīga loma ir jauniešu organizācijām un darbam ar jaunatni.

Lai veicinātu atjauninātā regulējuma ieguldījumu stratēģijā “Eiropa 2020”, tā otrajā triju gadu darba ciklā (2013–2015) būtu pirmkārt jāpievēršas problēmām, ar kurām jaunieši saskaras krīzes dēļ. Arī turpmāk būtu jāakcentē nodarbinātība un uzņēmējdarbība, palielinot nodarbinātības iespējas, kā arī jāattīsta jauniešu inovācijas un jaunrades spējas. Aizvien vairāk būtu jāpievēršas arī sociālajai iekļautībai, veselībai un labklājībai.

Atjauninātā regulējuma mērķu sasniegšanā palīdz šobrīd īstenojamā programma “Jaunatne darbībā”. Arī ar nākamo ES programmu, kas veltīta jaunatnei, vajadzētu sniegt ieguldījumu šo mērķu sasniegšanā.
